

การปฏิบัติตนตามคุณธรรม จริยธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง

The Performance of Students at Ramkhamhaeng University Demonstration School in Accordance with the Eight Basic Principles of Morality and Ethics

จิตภาภา มีเพชร¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติตนตามคุณธรรม จริยธรรมพื้นฐาน 8 ประการที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องการให้เกิดกับผู้เรียนของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง และเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อระดับการปฏิบัติตนตามคุณธรรม จริยธรรมพื้นฐาน 8 ประการที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายมัธยม) จำนวน 400 คน ปีการศึกษา 2554 จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 2,306 คน ด้วยตารางทาร์โรว์ ยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และความคลาดเคลื่อนที่ 0.05 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.936 ใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลทั้งสถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอนุมาน ได้แก่ สถิติที สถิติเอฟ และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการเชฟเฟ (Scheffe' s method) ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการปฏิบัติตนตามคุณธรรม จริยธรรม 8 ประการที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องการให้เกิดกับผู้เรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยด้านความสุภาพสูงที่สุด รองลงมา คือ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความสามัคคี ด้านความสะอาด ด้านความมีน้ำใจ ด้านการประหยัด ด้านความมีวินัย และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความขยัน เมื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตนตามคุณธรรม จริยธรรมพื้นฐาน 8 ประการที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนของกลุ่มตัวอย่างตามปัจจัยส่วนบุคคลที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า เพศ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียน และบุคคลที่มีอิทธิพลในการร่วมกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมต่างกัน มีระดับการปฏิบัติตนตามคุณธรรม จริยธรรมทั้ง 8 ประการโดยภาพรวม แตกต่างกัน ส่วนนักเรียนที่มีบิดา มารดาประกอบอาชีพและสถานภาพครอบครัวที่ต่างกัน มีระดับการปฏิบัติตนตามคุณธรรม จริยธรรมทั้ง 8 ประการโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : นักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายมัธยม) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ABSTRACT

In this research investigation, the researcher considers the performance levels of selected students at Ramkhamhaeng University Demonstration School (RUDS) in accordance with the eight basic principles of morality and ethics that the Office of Basic Education Commission would like to have installed in RUDS students. Compared the factors that affecting the levels of student performance in accordance with these principles and corresponding demographic factors. The sample population consisted of 400 students from the research population of 2,306 students that enrolled in the first semester of the academic year 2011 at RUDS (secondary level) located in Huamak, Bangkok, Bangkok Metropolis. Extrapolating from the Taro Yamané table at the level of reliability of 95 percent and a corresponding margin of error of the sample population who were proportionately representative of differences in gender and student level with the multistage sampling technique. The instrument of research used to collect data was a tripartite questionnaire. This measuring instrument involved a scale-rating sub-questionnaire at the reliability level of 0.936. Using techniques of descriptive statistics, the researcher analyzed the data collected in terms of frequency, percentage, mean and standard deviation. The techniques of t-test and F-test and Scheffe's multiple comparison methods were also employed by the researcher. The findings are as follows: The levels of performance in accordance with the eight basic principles of morality and ethics, it was found that in an overall picture the students under study exhibited a high level of performance. The mean level of performance in the aspect of politeness was at the highest level. Next, in descending order, were the aspects of honesty; harmony; cleanliness; helpfulness; being economical; and self-discipline. The mean level of performance at the lowest level was in the aspect of diligence. In comparing the levels of performance of the students under study in accordance with the aforementioned eight basic principles of morality as classified by the demographical factors of gender, religion, personal status, paternal occupation, maternal occupation, familial status, participation in activities promoting morality and ethics, persons influencing the decision to participation in activities promoting morality and ethics at the statistically significant level of 0.05, the researcher found the following : the students under study who differed in the demographical characteristics of gender, level of study, participation in activities promoting morality and ethics, and persons influencing participation in activities promoting morality and ethics exhibited concomitant differences in the levels of performance in accordance with the aforementioned principles in an overall picture. The students under study who differed vis-à-vis the demographical characteristics of parental occupations and familial status failed to evince corresponding differences in the levels of performance in accordance with the aforementioned principles in an overall picture.

Keywords : demonstration school, morality, ethics

บทนำ

การศึกษาที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการพัฒนาคุณภาพคน ดังจะเห็นได้จากแนวพระราชดำริเกี่ยวกับการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ได้พระราชทานความหมายของการศึกษา เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2520 ว่า "การศึกษาเป็นเครื่องมืออันสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทักษะ ค่านิยม และคุณธรรมของบุคคล เพื่อให้เป็นพลเมืองดีมีคุณภาพและประสิทธิภาพ การพัฒนาประเทศก็ย่อมทำได้สะดวกประปราย ได้ผลที่แน่นอนและรวดเร็ว" (<http://region3.prd.go.th>) จากพระราชดำริแสดงถึงพระราชปณิธานที่จะพัฒนาพลเมืองให้มีคุณภาพ สามารถพึ่งพาตนเองได้ ด้วยการให้การศึกษาแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษาซึ่งนับเป็นแนวทางปฏิบัติในการให้การศึกษาและทำงานด้านการศึกษาอย่างครบถ้วน ส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการซึ่งเป็นองค์กรที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินการด้านการศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับต่าง ๆ จึงมีนโยบายที่ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน สถานศึกษา จึงมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมที่ส่งเสริมสนับสนุนเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ มีทักษะการดำรงชีวิตสามารถใช้ความรู้ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาตนเอง และประกอบอาชีพ รวมทั้งเป็นการบำเพาะ กล่อมเกล่าปลูกฝัง และปลูกจิตสำนึกให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นหน่วยงานหนึ่งภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้รับการจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยรามคำแหง พุทธศักราช 2514 ซึ่งกำหนดให้มีคณะศึกษาศาสตร์ และได้รับอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัยรามคำแหง ให้จัดตั้งโรงเรียนมัธยมศึกษา

สาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงขึ้น เพื่อเป็นสถานที่ปฏิบัติการทางด้านศึกษาศาสตร์ และเป็นที่พักอบรมทางวิชาการแก่เยาวชน โดยรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตั้งแต่ปีการศึกษา 2516 และในปี พ.ศ. 2529 ได้รับอนุมัติให้เปลี่ยนชื่อเป็น โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยมุ่งผลิตและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามคุณสมบัติของผู้เรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีคตินิพนธ์ว่า ความรู้คู่คุณธรรม เป็นคนที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ กล่าวคือ มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม มีความซื่อสัตย์ สุจริต และกตัญญู มีความเกรงใจต่อผู้อื่น เมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละเพื่อส่วนรวม รู้รักสามัคคี มีความประหยัด ปฏิบัติตนตามกรอบประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงาม ไม่เกี่ยวข้องกับของมีเงินมา และสิ่งเสพติด

ผู้วิจัยซึ่งเป็นบุคลากรขององค์กรนี้และได้รับนโยบายจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ นำไปสู่การปฏิบัติ ให้ผู้เรียนและเยาวชนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ จึงมีความสนใจศึกษาระดับการปฏิบัติตนและปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรมพื้นฐาน 8 ประการตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง เพื่อนำผลที่ได้รับไปวางแผนการดำเนินงานให้เป็นรูปธรรม รวมทั้งปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาในด้านต่าง ๆ ให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมตามแนวทางของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรมพื้นฐาน 8 ประการที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนของ

นักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง และ ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการปฏิบัติตนตามคุณธรรม จริยธรรมพื้นฐาน 8 ประการที่สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนของ นักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล กำหนดกลุ่มตัวอย่างจาก ตารางแสดงขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane¹ ที่ ยอมให้เกิดคลาดเคลื่อน 5% ด้วยความเชื่อมั่น 95% ได้ ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ตัวอย่าง โดยใช้วิธีการ สุ่มตัวอย่างแบบหลายชั้นต่อน ดังนั้น ชั้นที่ 1 ใช้วิธีการ สุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) เกณฑ์ที่ ใช้แบ่ง คือ ระดับช่วงชั้นและเพศ ชั้นที่ 2 ใช้วิธีการสุ่ม ตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จาก แต่ละชั้นภูมิ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นข้อมูลเกี่ยวกับเพศ ศาสนา ระดับชั้นที่กำลังศึกษา อาชีพของบิดา-มารดา สถานภาพครอบครัว การเข้า ร่วมกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียน และบุคคลที่มีอิทธิพลในการร่วมกิจกรรมเสริมสร้าง คุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียน

ส่วนที่ 2 การวัดระดับปฏิบัติตาม คุณธรรม จริยธรรมพื้นฐาน 8 ประการที่สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน และ เยาวชน ได้แก่ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี และมีน้ำใจ มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม มาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม สำหรับผู้ตอบ แบบสอบถาม ที่ต้องการแสดงความเห็นหรือ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติตามคุณธรรม 8 ประการ โดยวัดคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

คำนวณค่าความเชื่อมั่นจากค่าครอนบาคแอลฟา (Cronbach's Alpha Correlation Coefficient : α) ได้ เท่ากับ 0.946

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำการแจก แบบสอบถามให้กับกลุ่มนักเรียนโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ได้ครบตามจำนวนตัวอย่างที่กำหนดไว้ 400 คน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ สถิติเอฟ และทดสอบความแตกต่างจะทำการทดสอบรายคู่ด้วย วิธีเชฟเฟ (Scheffe')

ผลการวิจัย

จากการศึกษาระดับการปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรมพื้นฐาน 8 ประการที่สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนของ นักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง สรุปผล การศึกษาได้ดังนี้

1. ระดับการปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรม 8 ประการ ในแต่ละด้าน ของนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า ในภาพรวมนักเรียนมีการปฏิบัติในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย รามคำแหง มีระดับการปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรม 8 ประการ อยู่ในระดับมาก 6 ด้าน เรียงตามลำดับจาก มากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความสุภาพ ($\bar{X} = 3.94$) ด้านความซื่อสัตย์ ($\bar{X} = 3.85$) ด้านความสามัคคี ($\bar{X} = 3.81$) ด้านความสะอาด ($\bar{X} = 3.72$) ด้านความมี น้ำใจ ($\bar{X} = 3.68$) และด้านการประหยัด ($\bar{X} = 3.65$) และอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านความมีวินัย ($\bar{X} = 3.43$) และด้านความขยัน ($\bar{X} = 3.25$)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับการปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรม 8 ประการ แต่ละด้านและในภาพรวม

คุณธรรม จริยธรรม 8 ประการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านความซื่อสัตย์	3.25	0.51	ปานกลาง
2. ด้านการประหยัด	3.65	0.54	มาก
3. ด้านความซื่อสัตย์	3.85	0.52	มาก
4. ด้านความมีวินัย	3.43	0.62	ปานกลาง
5. ด้านความสุภาพ	3.94	0.56	มาก
6. ด้านความสะอาด	3.72	0.61	มาก
7. ด้านความสามัคคี	3.81	0.54	มาก
8. ด้านความมีน้ำใจ	3.68	0.54	มาก
รวม	3.67	0.40	มาก

2. เมื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อระดับการปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรมพื้นฐาน 8 ประการที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า

2.1 ระดับการปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรม 8 ประการในภาพรวมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง

เพศชายและ เพศหญิงมีระดับการปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรม 8 ประการ แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig. = 0.019 < 0.05) โดยเพศหญิงมีระดับการปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรม 8 ประการ สูงกว่าเพศชาย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีระดับการปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรม 8 ประการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มี 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีน้ำใจ

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรม 8 ประการและภาพรวม จำแนกตามเพศของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง

การปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรม 8 ประการ	ชาย		หญิง		t	Sig.
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านความซื่อสัตย์	3.19	0.53	3.32	0.47	-2.669*	0.008
2. ด้านการประหยัด	3.61	0.58	3.68	0.50	-1.381	0.168
3. ด้านความซื่อสัตย์	3.76	0.53	3.94	0.51	-3.532*	0.000
4. ด้านความมีวินัย	3.45	0.62	3.40	0.61	0.739	0.460
5. ด้านความสุภาพ	3.91	0.58	3.97	0.55	-1.104	0.270
6. ด้านความสะอาด	3.68	0.62	3.77	0.59	-1.558	0.120
7. ด้านความสามัคคี	3.77	0.59	3.85	0.48	-1.538	0.125
8. ด้านความมีน้ำใจ	3.60	0.57	3.76	0.50	-2.997*	0.003
รวม	3.62	0.41	3.71	0.38	-2.354*	0.019

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.2 ระดับการปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรม 8 ประการในภาพรวมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่กำลังศึกษาในระดับชั้นที่ต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.001 < 0.05) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่นักเรียนที่

กำลังศึกษาในระดับชั้นที่ต่างกัน มีระดับการปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรม 8 ประการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความขยัน ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีวินัย ด้านความสุภาพ และด้านความมีน้ำใจ

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบระดับปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรม 8 ประการและภาพรวม จำแนกตามระดับชั้นที่กำลังศึกษาของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง

	แหล่งที่มา	SS	df	MS	F	Sig.
1. ด้านความขยัน	ระหว่างกลุ่ม	6.845	5	1.369	5.604*	0.000
	ภายในกลุ่ม	96.248	394	0.244		
	รวม	103.094	399			
2. ด้านการประหยัด	ระหว่างกลุ่ม	2.420	5	0.484	1.672	0.140
	ภายในกลุ่ม	114.033	394	0.289		
	รวม	116.454	399			
	แหล่งที่มา	SS	df	MS	F	Sig.
3. ด้านความซื่อสัตย์	ระหว่างกลุ่ม	8.779	5	1.756	6.869*	0.000
	ภายในกลุ่ม	100.715	394	0.256		
	รวม	109.494	399			
4. ด้านความมีวินัย	ระหว่างกลุ่ม	13.269	5	2.654	7.527*	0.000
	ภายในกลุ่ม	138.904	394	0.353		
	รวม	152.173	399			
5. ด้านความสุภาพ	ระหว่างกลุ่ม	6.240	5	1.248	4.087*	0.001
	ภายในกลุ่ม	120.302	394	0.305		
	รวม	126.542	399			
6. ด้านความสะอาด	ระหว่างกลุ่ม	3.026	5	0.605	1.645	0.147
	ภายในกลุ่ม	144.951	394	0.368		
	รวม	147.978	399			
7. ด้านความสามัคคี	ระหว่างกลุ่ม	1.764	5	0.353	1.210	0.304
	ภายในกลุ่ม	114.902	394	0.292		
	รวม	116.666	399			
8. ด้านความมีน้ำใจ	ระหว่างกลุ่ม	3.448	5	0.690	2.422*	0.035
	ภายในกลุ่ม	112.207	394	0.285		
	รวม	115.656	399			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3.253	5	0.651	4.282*	0.001
	ภายในกลุ่ม	59.862	394	0.152		
	รวม	63.115	399			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.3 ระดับการปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรม 8 ประการ ในภาพรวมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีสถานภาพ

ครอบครัวต่างกัน และหลายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบระดับปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรม 8 ประการและภาพรวม จำแนกตามอาชีพของบิดาของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง

	แหล่งที่มา	SS	df	MS	F	Sig.
1. ด้านความขยัน	ระหว่างกลุ่ม	1.520	4	0.380	1.477	0.208
	ภายในกลุ่ม	101.574	395	0.257		
	รวม	103.094	399			
2. ด้านการประหยัด	ระหว่างกลุ่ม	1.680	4	0.420	1.445	0.218
	ภายในกลุ่ม	114.774	395	0.291		
	รวม	116.454	399			
3. ด้านความซื่อสัตย์	ระหว่างกลุ่ม	0.364	4	0.091	0.330	0.858
	ภายในกลุ่ม	109.129	395	0.276		
	รวม	109.494	399			
4. ด้านความมีวินัย	ระหว่างกลุ่ม	1.055	4	0.264	0.689	0.600
	ภายในกลุ่ม	151.118	395	0.383		
	รวม	152.173	399			
5. ด้านความสุภาพ	ระหว่างกลุ่ม	0.576	4	0.144	0.452	0.771
	ภายในกลุ่ม	125.966	395	0.319		
	รวม	126.542	399			
6. ด้านความสะอาด	ระหว่างกลุ่ม	0.299	4	0.075	0.200	0.938
	ภายในกลุ่ม	147.679	395	0.374		
	รวม	147.978	399			
7. ด้านความสามัคคี	ระหว่างกลุ่ม	1.165	4	0.291	0.996	0.410
	ภายในกลุ่ม	115.501	395	0.292		
	รวม	116.666	399			
8. ด้านความมีน้ำใจ	ระหว่างกลุ่ม	1.441	4	0.360	1.246	0.291
	ภายในกลุ่ม	114.215	395	0.289		
	รวม	115.656	399			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	0.141	4	0.035	0.221	0.926
	ภายในกลุ่ม	62.974	395	0.159		
	รวม	63.115	399			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.4 ระดับปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรม 8 ประการ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมต่างกัน มีระดับการปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรม 8 ประการ ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.000 < 0.05) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนที่

มีการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมต่างกัน มีระดับการปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรม 8 ประการ ในด้านความขยัน ด้านการประหยัด ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีวินัย ด้านความสุภาพ ด้านความสะอาด ด้านความสามัคคี และด้านความมีน้ำใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบระดับปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรม 8 ประการ จำแนกตามอาชีพของมารดา ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง

แหล่งที่มา	SS	df	MS	F	Sig.	
1. ด้านความขยัน	ระหว่างกลุ่ม	1.239	5	0.248	0.958	0.443
	ภายในกลุ่ม	101.855	394	0.259		
	รวม	103.094	399			
2. ด้านการประหยัด	ระหว่างกลุ่ม	1.252	5	0.250	0.856	0.511
	ภายในกลุ่ม	115.202	394	0.292		
	รวม	116.454	399			
3. ด้านความซื่อสัตย์	ระหว่างกลุ่ม	0.385	5	0.077	0.278	0.925
	ภายในกลุ่ม	109.109	394	0.277		
	รวม	109.494	399			
4. ด้านความมีวินัย	ระหว่างกลุ่ม	1.495	5	0.299	0.782	0.563
	ภายในกลุ่ม	150.678	394	0.382		
	รวม	152.173	399			
5. ด้านความสุภาพ	ระหว่างกลุ่ม	0.061	5	0.012	0.038	0.999
	ภายในกลุ่ม	126.482	394	0.321		
	รวม	126.542	399			
6. ด้านความสะอาด	ระหว่างกลุ่ม	0.925	5	0.185	0.496	0.780
	ภายในกลุ่ม	147.053	394	0.373		
	รวม	147.978	399			
7. ด้านความสามัคคี	ระหว่างกลุ่ม	0.702	5	0.140	0.477	0.793
	ภายในกลุ่ม	115.964	394	0.294		
	รวม	116.666	399			
8. ด้านความมีน้ำใจ	ระหว่างกลุ่ม	1.150	5	0.230	0.791	0.556
	ภายในกลุ่ม	114.506	394	0.291		
	รวม	115.656	399			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	0.117	5	0.023	0.146	0.981
	ภายในกลุ่ม	62.998	394	0.160		
	รวม	63.115	399			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.5 ระดับปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรม 8 ประการ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการร่วมกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมต่างกัน มีระดับการปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรม 8 ประการ ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.001 < 0.05)

และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนที่มีบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมต่างกัน มีระดับการปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรม 8 ประการ ในด้านความขยัน ด้านการประหยัด ด้านความมีวินัย ด้านความสะอาด ด้านความสามัคคี และด้านความมีน้ำใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบระดับปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรม 8 ประการ จำแนกตามสถานภาพครอบครัว ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง

	แหล่งที่มา	SS	df	MS	F	Sig.
1. ด้านความขยัน	ระหว่างกลุ่ม	0.089	2	0.045	0.172	0.842
	ภายในกลุ่ม	103.004	397	0.259		
	รวม	103.094	399			
2. ด้านการประหยัด	ระหว่างกลุ่ม	0.124	2	0.062	0.212	0.809
	ภายในกลุ่ม	116.330	397	0.293		
	รวม	116.454	399			
3. ด้านความซื่อสัตย์	ระหว่างกลุ่ม	0.007	2	0.003	0.012	0.988
	ภายในกลุ่ม	109.487	397	0.276		
	รวม	109.494	399			
4. ด้านความมีวินัย	ระหว่างกลุ่ม	0.022	2	0.011	0.029	0.971
	ภายในกลุ่ม	152.151	397	0.383		
	รวม	152.173	399			
5. ด้านความสุภาพ	ระหว่างกลุ่ม	0.329	2	0.165	0.518	0.596
	ภายในกลุ่ม	126.213	397	0.318		
	รวม	126.542	399			
6. ด้านความสะอาด	ระหว่างกลุ่ม	0.192	2	0.096	0.258	0.772
	ภายในกลุ่ม	147.785	397	.372		
	รวม	147.978	399			
7. ด้านความสามัคคี	ระหว่างกลุ่ม	0.185	2	0.092	0.315	0.730
	ภายในกลุ่ม	116.481	397	0.293		
	รวม	116.666	399			
8. ด้านความมีน้ำใจ	ระหว่างกลุ่ม	0.119	2	0.060	0.205	0.815
	ภายในกลุ่ม	115.536	397	0.291		
	รวม	115.656	399			
รวม	แหล่งที่มา	SS	df	MS	F	Sig.
	ระหว่างกลุ่ม	0.029	2	0.014	0.091	0.913
	ภายในกลุ่ม	63.086	397	0.159		
รวม	63.115	399				

สรุปและวิจารณ์ผล

1. จากการศึกษาระดับการปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรม 8 ประการ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ในภาพรวม นักเรียนมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องมาจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) กล่าวว่า การพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีคุณธรรม มีความรอบรู้ อย่างเท่าทันให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลง

เพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง ต่อเนื่องกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) จึงมีการปรับปรุงในแผนการศึกษา แห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559) มุ่งให้พัฒนา คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง การขับเคลื่อนต้องใช้ “ความรู้” ในการพัฒนา ด้านต่าง ๆ สอดคล้องกับวิถีสังคมไทย ตลอดจนสร้าง ศีลธรรมและจิตสำนึกใน “คุณธรรม” ดำรงตนอย่าง มั่นคงในกระแสโลกาภิวัตน์ กำหนดวิสัยทัศน์พัฒนาคน ไทยให้เป็น “มนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ

สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” และพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีความเข้มแข็งและมีคุณภาพใน 3 ด้าน คือ เป็นสังคมคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ และสังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน” กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นองค์กรที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับต่างๆ มีนโยบายที่ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน โดยยึดคุณธรรมนำความรู้สร้างความตระหนักสำนึกในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความสมานฉันท์ สันติวิธี วิถีประชาธิปไตย พัฒนาคนโดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชน และสถาบันการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2543) ได้ระบุ ใน “บทบาทของสถาบันการศึกษาต่อการพัฒนาจิตใจ” ว่าสถาบันการศึกษาทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นระดับปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา รวมถึงการจัดการศึกษาประเภทต่างๆ ตลอดจน สถาบันการศึกษาทั้งที่อยู่ในระบบและนอกระบบโรงเรียนต้องให้ความสำคัญกับการจัดระบบการศึกษาเพื่อพัฒนาจิตใจผู้เรียน โดยต้องส่งเสริมวัฒนธรรม ปัญญาธรรม และเมตตาธรรม ซึ่งหล่อหลอมให้เด็กและเยาวชนมีความผูกพันกับสมาชิกอื่นในสังคม มีหน้าที่รับผิดชอบต่อกันและกัน ละเว้นการกระทำที่ส่งผลกระทบในสิ่งที่ไม่ดีเชิงลบต่อตนเองและสังคม ตลอดจนมีบทบาทในการดูแลรักษาอนุรักษ์สังคมที่ดีของส่วนรวมและประเทศชาติให้มั่นคงและยั่งยืน จะเห็นว่า สถาบันการศึกษามีบทบาทที่สำคัญประการหนึ่ง ในการพัฒนาจิตใจให้เด็กและเยาวชน การสร้างสรรค์พัฒนาคนในชาติจึงเป็นเรื่องจำเป็นที่จะต้องมีการวางรากฐานที่ถูกต้องและเป็นหน้าที่ที่รับผิดชอบโดยตรงของผู้บริหารประเทศ ผ่านระบบการศึกษาตั้งแต่อยู่ในวัยเยาว์ ทั้งในวิธีการถ่ายทอดความรู้ ปรัชญาความคิด ค่านิยม วิธีการดำเนินชีวิต และการพัฒนาวิทยาการต่าง ๆ หากการปลูกฝัง

แนวความคิด ค่านิยมในการมองโลกเชิงปรัชญาอย่างถูกต้องก็จะส่งผลให้เกิดผลผลิตบุคลากรที่ทรงคุณค่าของประเทศ (เกรียงศักดิ์, 2539) โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้รับอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัยรามคำแหง ให้จัดตั้งโรงเรียนเพื่อเป็นสถานที่ปฏิบัติการทางด้านการศึกษาศาสตร์ และเป็นที่ฝึกอบรมทางวิชาการแก่เยาวชน มีวิสัยทัศน์ว่า “โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นต้นแบบและผู้นำด้านการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรม” จึงมุ่งเน้นผลิตและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ มีความรู้คู่คุณธรรม เป็นคนที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยคุณสมบัติของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้แก่ มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม มีความซื่อสัตย์ สุจริต และกตัญญู มีความเกรงใจต่อผู้อื่น เมตตา กรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละเพื่อส่วนรวมและรู้จักสามัคคี มีความประหยัด ปฏิบัติตามกรอบประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามของไทย ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติดและของมีนเมา (คู่มือนักเรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2553) พร้อมทั้งมีกิจกรรมการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน โดยจัดให้มีการประเมินที่เรียกว่า “การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์” ตามที่โรงเรียนได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ 5 ข้อ ดังนี้ 1. มีระเบียบวินัย 2. มีความซื่อสัตย์ สุจริต กตัญญู 3. มีความเกรงใจ เมตตา กรุณา โอบอ้อมอารี เสียสละ รู้จักสามัคคี 4. มีความประหยัด 5. ปฏิบัติตามกรอบประเพณี วัฒนธรรมไทย ไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด นักเรียนแต่ละคนจะต้องมีพฤติกรรมของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 5 ข้อ ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่สถานศึกษากำหนด ถ้านักเรียนไม่ผ่านในคุณลักษณะอันพึงประสงค์ข้อใดข้อหนึ่งใน 5 ข้อ จะต้องทำการแก้ไขปรับปรุงในข้อนั้นทันที จนกว่าจะผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ ตามวิธีการที่โรงเรียนกำหนด การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จะทำการประเมินทุกภาค

เรียน จนครบ 6 ภาคเรียน นอกจากนี้ โรงเรียนสาธิต-มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้จัดให้มีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนซึ่งในแต่ละกิจกรรมมีการส่งเสริมในเรื่องการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมสอดแทรกอยู่ในเนื้อหาของ การเรียนมีโครงการของคณะกรรมการพัฒนาองค์กรนักเรียนที่ส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และคุณภาพของนักเรียน ได้แก่ โครงการอบรมภาวะผู้นำ โครงการประสานสัมพันธ์ โครงการเสริมสร้างวินัยในตนเอง โครงการใฝ่ความรู้ โครงการรู้จักสามัคคี โครงการเรียนรู้วิถีทำงาน (คู่มือนักเรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2553) สอดคล้อง ได้ตามแนวคุณธรรม จริยธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่ง ต้องการให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนและเยาวชน

2. จากการศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อระดับการปฏิบัติตนตามคุณธรรม จริยธรรมพื้นฐาน 8 ประการที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สามารถอภิปรายได้ดังนี้

2.1 ระดับการปฏิบัติตนตามคุณธรรม จริยธรรม 8 ประการในภาพรวมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงเพศชายและเพศหญิงมีระดับการปฏิบัติตนตามคุณธรรม จริยธรรม 8 ประการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig. = 0.019 < 0.05) โดยเพศหญิงมีระดับการปฏิบัติตนตามคุณธรรม จริยธรรม 8 ประการ สูงกว่าเพศชาย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีระดับการปฏิบัติตนตามคุณธรรม จริยธรรม 8 ประการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มี 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความขยัน ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความมีน้ำใจ ทั้งนี้เนื่องมาจากสภาพความเป็นจริงในสังคมเพศชายและเพศหญิงจะมีความแตกต่างกันหลายด้านทั้งสภาพทางกายภาพ สถานภาพและบทบาททางสังคม ซึ่งในแต่ละสังคมมีการกำหนดให้เพศชายและเพศหญิงเรียนรู้และปฏิบัติตนตามบทบาทที่

แตกต่างกัน ศึกษาและพบว่าสังคมตะวันออกนั้นถือว่าผู้ชายมีลักษณะเป็นผู้นำ เป็นผู้ที่มีความก้าวร้าว ฟุ้งตนเองและตรงไปตรงมา เป็นผู้คุ้มครองความปลอดภัยแก่สตรี เด็ก และคนชรา เป็นผู้ที่กล้าหาญ และเสียสละแก่ผู้อื่น ขณะที่สังคมคาบสมุทรให้ผู้หญิงเป็นผู้ที่มีศีลธรรมและคุณธรรมสูง และเป็นผู้เชื่อฟังและโอนอ่อนผ่อนตามมากกว่าผู้ชาย ศึกษาเรื่อง การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและเจตคติทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีพัฒนาการทางจริยธรรมแตกต่างกันโดยนักเรียนหญิงมีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมมากกว่านักเรียนชาย ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบตัวแปรด้านพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอัครสังฆมณฑล กรุงเทพฯ ที่มีปัจจัยทางชีวสังคมและลักษณะทางจิตต่างกันพบว่า นักเรียนหญิงมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมโดยรวมแตกต่างกันกับนักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2.2 ระดับการปฏิบัติตนตามคุณธรรม จริยธรรม 8 ประการในภาพรวมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่กำลังศึกษาในระดับชั้นที่ต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.001 < 0.05) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่นักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นที่ต่างกัน มีระดับการปฏิบัติตนตามคุณธรรม จริยธรรม 8 ประการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความขยัน ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีวินัย ด้านความสุภาพ และด้านความมีน้ำใจ ทั้งนี้เนื่องมาจากการเกิดจริยธรรมแนวคิดมี 4 ชั้น ดังนี้ การเลียนแบบ การแนะนำสั่งสอน การลอกแบบ และการสร้างจริยธรรมของตนเอง เมื่อเด็กพัฒนาการเกิดจริยธรรมตามลำดับ ตั้งแต่ชั้นการเลียนแบบ การแนะนำสั่งสอน กระทั่งถึงการลอกแบบ เด็กจะมีการสร้างจริยธรรมของตนเอง คือ เมื่อเด็กเติบโตขึ้นจนมีวุฒิภาวะพอที่จะสามารถใช้เหตุผล และการวิเคราะห์จนเกิดจริยธรรมด้วยตนเอง เด็กจะสร้างจริยธรรมของตนเอง โดยสร้างมาจากการปรับตนเองใน

สภาพธรรมชาติ (natural self) กับตนเองในสภาพที่มีจริยธรรม (moral self) เข้าด้วยกัน ซึ่งการปรับจริยธรรมนี้มักจะเกิดในวัยผู้ใหญ่ พบกลุ่มเพื่อนกลุ่มใหม่ ค่านิยมใหม่ที่อาจทำให้ละทิ้งจริยธรรมและค่านิยมที่รับไว้เมื่อตอนเป็นเด็กทั้งที่พึงประสงค์หรือไม่พึงประสงค์ทั้งสองทาง วัยผู้ใหญ่จึงเป็นวัยของการปรับรูปแบบจริยธรรมของมนุษย์ จะเห็นว่าจริยธรรมของมนุษย์สามารถเปลี่ยนแปลงโดยการสร้างจริยธรรมของตนเอง เมื่อมนุษย์อยู่ในวัยผู้ใหญ่ สอดคล้องกับการศึกษาจริยธรรมนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นของชูลีพร (2547) พบว่า นักเรียนชั้นที่ระดับชั้นต่างกันมีจริยธรรมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.3 ระดับการปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรม 8 ประการ ในภาพรวมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีสถานภาพครอบครัวต่างกัน และรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพฤติกรรมของบุคคลนั้นจะเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ปัจจัย ทั้งจากปัจจัยภายนอกตัวบุคคล และปัจจัยภายในตัวบุคคล ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจะมีความเชื่อมโยงและต่อเนื่องซึ่งกันและกัน เพราะปัจจัยเพียงด้านใดด้านหนึ่งไม่สามารถเป็นตัวบ่งชี้พฤติกรรมของปัจเจกบุคคลได้ เพราะพฤติกรรมเป็นผลจากการกระทำของกระบวนการที่ต่อเนื่องของความสัมพันธ์หลายทิศทางหรือเป็นผลสะท้อนกลับระหว่างบุคคลกับสภาพแวดล้อมที่บุคคลนั้นเผชิญอยู่ กระบวนการที่มีความต่อเนื่องเป็นกระบวนการร่วมกันระหว่างตัวบุคคล การแสดงออกของบุคคล และสถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อมของบุคคลที่อยู่ในโครงสร้างนั้นต่อเนื่อง ในทำนองเดียวกันก็จะส่งผลต่อพฤติกรรมของคนอื่น ๆ นั่นคือ ปัจจัยทั้ง 2 จะส่งผลร่วมกันอย่างแยกกันไม่ได้ต่อพฤติกรรมของบุคคลในโครงสร้างนั้น

2.4 ระดับปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรม 8 ประการ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีการเข้าร่วมกิจกรรม

เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมต่างกัน มีระดับการปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรม 8 ประการ ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.000 < 0.05) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักเรียนที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมต่างกัน มีระดับการปฏิบัติตามคุณธรรมจริยธรรม 8 ประการ ในด้านความขยัน ด้านการประหยัด ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีวินัย ด้านความสุภาพ ด้านความสะอาด ด้านความสามัคคี และด้านความมีน้ำใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากเหตุผลของโคลเบอร์ก กล่าวว่าจริยธรรมจะเกิดขึ้นได้นั้นมาจากการพัฒนาทางการเรียนรู้ในขณะที่เด็กได้มีโอกาสติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น การได้เข้ากลุ่มทางสังคมประเภทต่างๆ จะช่วยให้ผู้ที่มีความฉลาดได้เรียนรู้บทบาทของตนเองและของผู้อื่น อันจะช่วยให้เขาพัฒนาทางจริยธรรมในขั้นที่สูงขึ้นไปอย่างรวดเร็ว โคลเบอร์กเชื่อว่าการพัฒนาทางจริยธรรมนั้นมิใช่การรับความรู้จากการพำสอนของผู้อื่นโดยตรง แต่เป็นการผสมผสานระหว่างความรู้เกี่ยวกับบทบาทของตนต่อผู้อื่นและบทบาทของผู้อื่นด้วย รวมทั้งข้อเรียกร้องและกฎเกณฑ์ของกลุ่มต่างๆ ซึ่งอาจจะขัดแย้งกัน แต่ในขณะเดียวกันก็ผลักดันให้บุคคลพัฒนาไปตามขั้นตอนในทิศทางเดียวกันเสมอไม่ว่าบุคคลจะอยู่ในกลุ่มใด หรือสังคมใดก็ตาม และสภาพแวดล้อมรอบตัวการพัฒนาจริยธรรมจึงมิได้เป็นการพัฒนาบุคคลที่มีสภาวะว่างเปล่าไร้จริยธรรม แต่เป็นการพัฒนาให้บุคคลมีจริยธรรมที่พึงประสงค์ และเป็นความพยายามขจัดจริยธรรมที่ไม่พึงประสงค์ซึ่งเกิดขึ้นแล้วในตัวนักเรียน โดยได้รับมาจากระบบการณ์การเรียนรู้ตั้งแต่เกิด สอดคล้องกับแนวคิดการปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรมของประภาศรี (2550) ให้ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมต้องไปพร้อม ๆ กับการปลูกฝังการใช้สติปัญญา พละทานมัย และทักษะเฉพาะในศาสตร์ต่าง ๆ รูปแบบของการศึกษาร่วมไปกับกระบวนการทางครอบครัว ส่งเสริมการเรียนรู้บรรทัดฐานวิธีการประเมินค่าและตัดสินใจคุณค่า สอนให้ยอมรับคำสอนของศาสนาในสังคม โดย

แนะนำวิธีการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมที่สามารถแทรกในกิจกรรมการเรียนรู้หลายประการ กิจกรรมเสริมหลักสูตร การจัดค่ายจริยธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยซึ่งศึกษาเรื่อง การใช้กิจกรรมเล่นิทานเพื่อพัฒนาคุณลักษณะทางคุณธรรมจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 พบว่านักเรียนมีความสนใจและมีส่วนร่วมในกิจกรรม สามารถพัฒนานักเรียนให้มีพฤติกรรมมารแสดงคุณลักษณะทางคุณธรรมและจริยธรรมได้

2.5 ระดับปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรม 8 ประการ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการร่วมกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมต่างกัน มีระดับการปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรม 8 ประการ ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.001 < 0.05) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนที่มีบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมต่างกัน มีระดับการปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรม 8 ประการ ในด้านความขยัน ด้านการประหยัด ด้านความมีวินัย ด้านความสะอาด ด้านความสามัคคี และด้านความมีน้ำใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากกระบวนการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมจะเกิดขึ้นมาพร้อม ๆ กับการพัฒนาการด้านสติปัญญาและการอบรมกล่อมเกล่าให้รู้จักผิดชอบชั่วดีของสังคมสอดคล้องกับลำดับขั้นของการเกิดจริยธรรม 4 ขั้น ได้แก่ การเลียนแบบ การแนะนำสั่งสอน การลอกแบบ และการสร้างจริยธรรมของตนเอง การเลียนแบบ เป็นกระบวนการที่จัดสำคัญซึ่งมีความสำคัญต่อพัฒนาการของเด็ก โดยเด็กอาจจะเลียนแบบพฤติกรรมของผู้ใหญ่ที่อยู่แวดล้อมตนแล้วนำมาปรับเข้ากับตนเองเหมือนกับการเรียนรู้ภาษาพูดของเด็ก การเลียนแบบทางจริยธรรมจึงเกิดได้ทั้งจากครอบครัว โรงเรียน กลุ่มเพื่อนและชุมชน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรกำหนดนโยบายทางการศึกษาซึ่งเน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้นักเรียนเป็นคนที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสังคมไทย ครบทั้ง 4 ด้าน คือ พุทธิศึกษา จริยศึกษา หัตถศึกษาและพลศึกษา โดยนำนโยบายที่กำหนดไปสู่การปฏิบัติเพื่อบรรลุตามหลักการ หรือจุดมุ่งหมาย เช่น การดำเนินการตามแนวทางการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษา เป็นต้น รวมทั้งจัดทำปรับปรุง หรือเพิ่มเติมโครงการ กิจกรรมการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้แก่นักเรียนให้ครอบคลุมทุกด้าน ได้แก่ ด้านความขยัน เช่น กิจกรรมวันสัปดาห์ห้องสมุดจัดรางวัลให้กับนักเรียนยอดเยี่ยมประจำปี ด้านความประหยัด เช่น ดำเนินการโครงการธนาคารโรงเรียน ด้านความซื่อสัตย์ เช่น โรงเรียนมีการดำเนินการบันทึกลงในสมุดทำความดี และเมื่อสิ้นปีการศึกษา มีพิธีมอบเกียรติบัตรให้กับนักเรียนที่ทำความดีดังกล่าว ด้านความมีวินัย เช่น โครงการอบรมคุณธรรมจริยธรรม ด้านความสุขภาพ เช่น การอบรมมารยาทไทยให้กับนักเรียน ด้านความสะอาด เช่น ดำเนินการกิจกรรม 5 ส. ด้านความสามัคคี เช่น กิจกรรมการแข่งขันกีฬาภายในเป็นประจำทุกปี ด้านความมีน้ำใจ เช่น การร่วมทำบุญในวันสำคัญทางศาสนา เป็นต้น

2. ครูผู้สอนควรส่งเสริมผู้เรียนให้มีความรู้คู่กับคุณธรรม จริยธรรม พัฒนา ทักษะในการสอน การอบรม มีพฤติกรรมที่เหมาะสม พัฒนาดตนเองและดูแลผู้เรียน ด้วยความจริงใจและจริงจัง และต้องปฏิบัติให้เกิดเป็นรูปธรรมเป็นตัวอย่างที่ดีในสังคม

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จจุล่งไปด้วยความเรียบร้อยและสมบูรณ์ โดยได้รับความอนุเคราะห์จากรองศาสตราจารย์ ดร. นวลละออง แสงสุข รองศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ และกำลังใจงานวิจัยเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูง

กราบขอพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.นิรมล ศตวุฒิ รองศาสตราจารย์ ดร. สิริพัชร์ เจษฎาวิโรจน์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.อรนุช ลิมตศิริ ที่กรุณาตรวจแก้ไข และเสนอแนะในการปรับปรุงเครื่องมือให้ถูกต้อง สมบูรณ์ยิ่งขึ้น นอกจากนี้ขอขอบคุณนักเรียนโรงเรียน สาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ให้ความร่วมมือในการ เก็บรวบรวมข้อมูลการทำวิจัยอย่างดียิ่ง

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกบูชาแต่พระคุณบิดามารดาที่ช่วย วางรากฐานการดำเนินชีวิต และกัลยาณมิตรทุกท่านที่เป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา รวมทั้งพระคุณครูอาจารย์ ที่อบรมสั่งสอนให้องค์ความรู้ทางวิชาการที่มีส่วนในการ พัฒนาชีวิตด้านการศึกษาแก่ผู้วิจัยจนทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. 2543. การปฏิรูปการเรียนรู้ ของกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2539. สังคมทุรชน : ยุทธศาสตร์ความล้มเหลวของสังคม. กรุงเทพฯ : ชัคเชสมิ์เดีย. 29-33.
- คู่มือนักเรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2553.
- ชูลีพร รัตน์เจริญธรรม. 2547. การศึกษาจริยธรรม นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (สังคมศึกษา), มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประภาศรี สีหอำไพ. 2550. พื้นฐานการศึกษาทาง ศาสนาและจริยธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 4 ฉบับปรับปรุง. กรุงเทพมหานคร. สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.